

Uwagi ogólne

1. Rachunki regionalne opracowano zgodnie z zasadami Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995). W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

2. Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

3. Wartość dodana brutto mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

4. Produkcja globalna obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

5. Zużycie pośrednie obejmuje wartość wyrobów i usług zużytych jako nakłady w procesie produkcji, z wyjątkiem środków trwałych, których zużycie jest rejestrowane jako amortyzacja środków trwałych. Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

6. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

General notes

1. Regional accounts were compiled according to the principles of the "European System of National and Regional Accounts (ESA 1995)". The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

2. Gross domestic product (GDP) presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all national institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

3. Gross value added measures the newly generated value as a result of the production activity of national institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

4. Gross output includes the value of goods and services produced by all national institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

5. Intermediate consumption includes the value of goods and services consumed as outlays in the production process, excluding fixed assets, the consumption of which is registered as depreciation of fixed assets. Intermediate consumption is presented at purchasers' prices.

6. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.

7. Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych składają się z dochodu mieszanego brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem ponoszone przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

8. Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki od dochodów i majątku, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz inne transfery bieżące.

9. Grupowanie danych według województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

10. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe),
- 2) sektor instytucji finansowych i ubezpieczeniowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz ubezpieczeniami,

7. Gross primary income in the households sector is comprised of: gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees borne by all national institutional units, i.e., wages and salaries jointly with contributions to compulsory social security and health security paid by employees, contributions to compulsory social security paid by employers and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

8. Gross disposable income in the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income by: current taxes on income, wealth, etc., social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

9. The grouping of data by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e., by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

10. Criteria of rating a given unit of the national economy among **institutional sectors** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

- 1) *non-financial corporations sector* which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services),
- 2) *financial corporations sector* which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as in insurance activity,

3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa,

4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,

5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, związki zawodowe, stowarzyszenia, fundacje oraz organizacje wyznaniowe.

11. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek „szarej gospodarki” w zakresie produkcji ukrytej dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy własności), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób w sektorze prywatnym (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej (głównie w działalności usługowej).

12. Dane z rachunków regionalnych za lata 1995-2004 opublikowane w poprzednich edycjach Rocznika zostały skorygowane w wyniku rewizji danych w rachunkach narodowych. Wprowadzone w rachunkach narodowych i regionalnych zmiany są związane z dostosowaniem do wymogów Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995), zaleceniami Urzędu Statystycznego Wspólnot Europejskich EUROSTAT oraz pracami nad poprawą jakości opracowań.

Rewizja danych w rachunkach narodowych i regionalnych wynikała z upływu terminu okresu przejściowego (derogacji), sankcjonującego ujmowanie otwartych funduszy emerytalnych (OFE) w sektorze instytucji rządowych i samorządowych. Zmiany wprowadzone w rachunkach

3) *general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Law on Public Finance as well as entities for which the financial system was defined in special regulations, and the main source of financing of which are subsidies from the state budget,*

4) *households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,*

5) *non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and religious organizations.*

11. *Estimation of “hidden economy” is included in regional accounts in the field of the concealed production for registered economic entities employing up to 9 persons (independently of the kind of ownership), employing from 10 to 49 persons in private sector (excluding co-operatives) as well as natural persons engaged in non-registered work (primarily within the service activity).*

12. *Regional accounts data for the years 1995-2004 published in previous editions of the Yearbook have been changed as a result of data revision in the national accounts. Changes implemented in the national and regional accounts are related to the adjustment to the European System of National and Regional Accounts (ESA 1995), requirements and recommendations of the Statistical Office of the European Communities EUROSTAT as well as works on improving quality of elaborations.*

Data revision in the national and regional accounts resulted from expiration of transitional period (derogation) on including open pension funds (OFE) into the general government sector accounts. Changes introduced in the regional accounts due to reclassification of OFE from

regionalnych ze względu na przekwalifikowanie OFE z sektora instytucji rządowych i samorządowych do sektora instytucji finansowych i ubezpieczeniowych począwszy od danych za 1999 rok, to jest od momentu wdrożenia w Polsce reformy systemu emerytalnego, polegały na:

- wyłączeniu transakcji związanych z otwartymi funduszami emerytalnymi z produkcji globalnej i zużycia pośredniego sektora instytucji rządowych i samorządowych,
- uwzględnieniu zysków z inwestowania składek otwartych funduszy emerytalnych w produkcji globalnej, a kosztów obsługi OFE w zużyciu pośrednim sektora instytucji finansowych i ubezpieczeniowych,
- ujęciu zysków z inwestowania składek otwartych funduszy emerytalnych w dochodach z tytułu własności (dochody posiadaczy polis ubezpieczeniowych) sektora gospodarstw domowych.

Ponadto w sektorze gospodarstw domowych zweryfikowane zostały dane dotyczące nadwyżki operacyjnej brutto oraz wynagrodzeń i innych dochodów związanych z pracą najemną za lata 1995-2004.

Zrewidowane w wymienionym zakresie wyniki obliczeń regionalnego produktu krajowego brutto i jego elementów za lata 1995-2004 prezentowane w niniejszej edycji Rocznika są w pełni porównywalne z danymi za 2005 rok.

13. Wyjaśnienia dotyczące rewizji danych w rachunkach regionalnych oraz zrewidowane dane obejmujące szereg czasowy 1995-2004 zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2005 r.”.

the general government sector to the financial corporations sector, made starting from data for 1999, i.e. since pension reform was implemented in Poland, consisted in:

- *excluding transactions connected with open pension funds from gross output and intermediate consumption of the general government sector,*
- *including benefits from investing of insurance premiums of open pension funds into gross output and costs of services of OFE into intermediate consumption of the financial corporations sector,*
- *including benefits from investing of insurance premiums of open pension funds in property income (property income attributed to insurance policy holders) in the households sector.*

Furthermore, data concerning gross operating surplus and wages and salaries as well as other income connected with hired work for the years 1995-2004 were corrected in the households sector.

Revised in above-mentioned range results of calculations of regional gross domestic product and its elements for the years 1995-2004 presented in this edition of the Yearbook are fully comparable with data for 2005.

13. *Explanations concerning revision of data in the regional accounts as well as revised data for the years 1995-2004 were inserted in the publication “Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2005”.*